

**FEDERACJA ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH
PRACOWNIKÓW KULTURY I SZTUKI**

ul. Lwowska 13; 00-660 Warszawa

Konto: PKO Bank Polski SA XV Oddział Centrum
Nr 34 1020 1156 0000 7102 0060 1146

Warszawa *25. 01. 2011 r.*

INTERNET:

federacja@fzzpkis.pl

http://www.fzzpkis.pl

TELEFONY:

centrala	22 629 40 81
przewodniczący	22 629 85 80
radca prawny	22 629 40 81
dz. organizac.	22 621 80 51
dz. finans.	22 628 90 39

L.dz. FED/...*63/011*

**Do wszystkich,
dla których dobro polskiej kultury
jest ważne**

**Szanowna Pani
Elżbieta Stefańczyk
Przewodnicząca Stowarzyszenia
Bibliotekarzy Polskich**

W trosce o przyszłość instytucji kultury i pracowników: bibliotek, centrów kultury, filharmonii, muzeów, teatrów, zespołów pieśni i tańca oświadczamy:

SPRZECIWIAMY SIĘ NOWELIZACJI USTAWY

**„o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz niektórych innych ustaw”
w kształcie przygotowanym przez rząd.**

Złożony do Sejmu RP, 7 stycznia br. projekt (Druk 3786) prowadzi bowiem do:

- komercjalizacji instytucji kultury z awizowanym celem osiągnięcia zysków,
- ograniczania praw pracowniczych (bez poszanowania przepisów Kp.),
- braku wymagań kwalifikacyjnych osób kierujących instytucjami kultury,
- ponizającego zaniżania wynagrodzeń pracowników,
- niejasnego zakresu odpowiedzialności organizatorów instytucji kultury.

Lansowane przez rząd rozstrzygnięcia są przejawem lekceważenia dobra publicznego, nieposzanowania artystycznych talentów, inicjatyw animatorów, wiedzy i zaangażowania pracowników.

Są dowodem ignorowania prawa, bo przekazany Marszałkowi Sejmu projekt uzupełniają istotne rozporządzenia wykonawcze (np. placowe), które nie były przedstawione związkom zawodowym do konsultacji.

Wielce wymownym jest też fakt, że Minister właściwy ds. kultury, nie uwzględnił żadnych, istotnych wniosków czy uwag zgłoszonych przez związki zawodowe i stowarzyszenia twórcze, natomiast akceptował to, co zgłosiły organizacje pracodawców.

Protestujemy przeciwko takim metodom uprawiania kultury politycznej.

„Kultura jest odwzorowaniem postaw cywilizacyjnych i obywatelskich każdego społeczeństwa. Dlatego bezspornym obowiązkiem władz publicznych jest gwarantowanie prawno-finansowego bezpieczeństwa dla infrastruktury kultury a pracownikom tej części naszego życia społecznego okazywanie szacunku oraz dbałość o godne warunki pracy i płacy” mówi uchwała w sprawach kultury podjęta przez VII Kongres OPZZ.

Ustawa „o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz o zmianie niektórych innych ustaw” jest swego rodzaju KONSTYTUCJĄ KULTURY. Całkowite zlekceważenie opinii i zastrzeżeń przekazanych do rządu oraz chaos legislacyjny i nazewniczy projektu ustawy zobowiązują społeczników zrzeszonych w organizacjach związkowych i współpracujących z nimi partnerów społecznych, do opowiedzenia się przeciwko przyjęciu przez Parlament rozstrzygnięć kalekich.

Wzywamy do działań, które doprowadzą do uchwalenia prawa zasadnego społecznie, odpowiedzialnego merytorycznie, kulturotwórczego.

Prezydium

Federacji Związków Zawodowych

Pracowników Kultury i Sztuki

W załączeniu:

- „Stanowisko” związkowe

Otrzymują :

1. Bronisław Komorowski - Prezydent RP
2. Grzegorz Schetyna - Marszałek Sejmu
3. Bogdan Borusewicz - Marszałek Senatu
4. Donald Tusk - Premier RP

5. Ewa Kierzkowska - Wicemarszałek Sejmu
6. Marek Kuchciński - Wicemarszałek Sejmu
7. Stefan Niesiołowski - Wicemarszałek Sejmu
8. Jerzy Wenderlich - Wicemarszałek Sejmu
9. Zbigniew Romaszewski - Wicemarszałek Senatu
10. Grażyna Sztark - Wicemarszałek Senatu
11. Marek Ziółkowski - Wicemarszałek Senatu
12. Tomasz Tomczykiewicz - Przewodniczący
KP Platforma Obywatelska
13. Mariusz Błaszczak - Przewodniczący
KP Prawo i Sprawiedliwość
14. Grzegorz Napieralski - Przewodniczący
KP Sojusz Lewicy Demokratycznej
15. Stanisław Żelichowski - Przewodniczący
KP Polskie Stronnictwo Ludowe
16. Joanna Kluzik-Rostkowska - Przewodnicząca
KP Polska jest Najważniejsza
17. Iwona Śledzińska-Katarasińska - Przewodnicząca
Sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu
18. Piotr Andrzejewski - Przewodniczący
Senackiej Komisji Kultury i Środków Przekazu
19. Waldemar Pawlak - Przewodniczący
Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych
20. Jan Guz - Wiceprzewodniczący
Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych
21. Piotr Duda - Wiceprzewodniczący
Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych
22. Andrzej Malinowski - Wiceprzewodniczący
Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych
23. Tadeusz Chwałka - Wiceprzewodniczący
Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych
24. Henryka Bochniarz - Wiceprzewodnicząca
Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych
25. Zbigniew Żurek - Wiceprzewodniczący
Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych
26. Jerzy Bartnik - Wiceprzewodniczący
Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych
27. Kierownictwo OPZZ
28. Elżbieta Stefańczyk - Przewodnicząca SBP
29. Olgierd Łukaszewicz - Przewodniczący ZASP
30. Janusz Nowicki – Przewodniczący ZZAP
31. Związki Czynkowskie FZZPKiS

STANOWISKO ZWIĄZKOWE
w sprawie zmian w Ustawie „o organizowaniu i prowadzeniu działalności
kulturalnej”, zawarte w projekcie nowelizacji ustawy
z dnia 1.X.2010 r.

Treść przepisów ustawy nieobjętych nowelizacją oraz zmian zapisanych w projekcie noweli, w łącznym, wzajemnym oddziaływaniu warunkują realizację ustawowo zdefiniowanej „działalności kulturalnej”.

Między innymi w zakresie:

- 1) Podmiotów o różnym statusie prawnym, organizacyjnym i strukturalnym, uprawnionych do prowadzenia „działalności kulturalnej”;
- 2) Źródeł finansowania wymienionych podmiotów (dotacje resortowe, środki budżetowe organizatorów państwowych i samorządowych, subwencje sponsorów, dochody własne);
- 3) Standardów działalności zgodnych z celami programowymi polityki kulturalnej państwa;
- 4) Osób zarządzających oraz pracowników i ich kwalifikacji odpowiadających standardom działalności kulturalnej;
- 5) Systemu monitoringu i oceny działalności kulturalnej, wynikających z ustawowo określonego „mecenatu” sprawowanego nad uprawnionymi podmiotami przez właściwe organy państwowe i organy samorządu terytorialnego.

1. Nowelizacja ustawy utrzymuje w mocy przepisy dotychczasowe, zapisane w:

1) Art. 1 ust. 1

z definicją „działalności kulturalnej” t.j.

- tworzenie kultury
- upowszechnianie kultury
- ochrona kultury

ust. 2-4 o mecenacie nad „działalnością kulturalną” sprawowanym przez Państwo oraz (w zakresie właściwości) organy samorządu terytorialnego.

2) Art. 2 który wymienia formy organizacyjne „działalności kulturalnej” t.j. (w szczególności):

teatry, opery, operetki, filharmonie, orkiestry, instytucje filmowe, muzea, biblioteki, domy kultury, ogniska artystyczne, galerie sztuki, ośrodki badań i dokumentacji w różnych dziedzinach kultury.

3) Art. 3 w ust 1 stwierdzający,

że podmioty uprawnione do prowadzenia „działalności kulturalnej” to:

- osoby prawne
- osoby fizyczne
- jednostki organizacyjne bez osobowości prawnej.

4) Art. 4 w ust. 1 wymieniający:

jednostki organizacyjne bez osobowości prawnej, których podstawowym celem statutowym nie jest prowadzenie działalności kulturalnej, ale mogą one

także prowadzić przedmiotową działalność, w szczególności w formie klubów, świetlic, domów kultury i bibliotek.

- 5) Art. 8 - który określa warunki tworzenia państwowych instytucji kultury.
- 6) Art. 9 ust. 1 i 2 z zapisem warunków tworzenia samorządowych instytucji kultury.
- 7) Art. 10 stanowiący o funkcji „organizatorów” instytucji kultury.
- 8) Art. 12 określający zasady finansowania działalności instytucji kultury ze środków „organizatora”.

2. W omawianych obszarach tematycznych, projekt zmieniający ustawę zawiera postanowienia:

- 1) W art. 1 pkt. 1 (dotyczy Art. 5 ust. 1 i ust. 2)
że podmioty wymienione w utrzymanym w mocy Art. 3, uprawnione do prowadzenia działalności kulturalnej, mogą otrzymywać dotacje celowe MKiDN na realizację zadań państwowych (w tym organizacje pozarządowe – również na cele inwestycyjne).
- 2) W art. 1 pkt. 7 (dotyczy Art. 9 ust. 3)
iż wyżej wymienione dotacje celowe mogą otrzymywać także samorządowe instytucje kultury.
- 3) W art. 1 pkt. 8 (dotyczy Art. 11 ust. 2)
wymienia (dodatkowo) instytucje artystyczne nie ujęte w utrzymanym w mocy Art. 2 tj.
 - zespoły pieśni i tańca
 - zespoły chóralne
 - jednostki prowadzące zawodowo działalność estradową i rozrywkową.
- 4) Art. 1 pkt. 2 (dotyczy Art. 6)
zawiera postanowienie o uchyleniu przepisu Art. 6 obecnej ustawy, który ustanawiał delegacje dla MKiDN do określenia, drogą rozporządzeń, wymagań kwalifikacyjnych (i trybu ich stwierdzenia) – uprawniających do zajmowania stanowisk (w tym osób zarządzających) w państwowych i samorządowych instytucjach kultury.
W rezultacie – dotychczasowe uprawnienia MKiDN w przedmiotowym zakresie zostają ograniczone do niżej określonego zakresu:
 - a) Na podstawie Art. 3 projektu który utrzymuje w mocy art. 32 ust. 1, 2, 4 Ustawy z dnia 21.XI.1996 r. o muzeach,
 - MKiDN zachowuje uprawnienie do określania w drodze rozporządzenia, wymagań kwalifikacyjnych wobec pracowników muzeów tworzących zawodową grupę muzealników (asystenci, adiunkci, kustosze i kustosze dyplomowani).

b) Na podstawie Art. 4 pkt. 9 projektu, który utrzymuje w mocy art. 29 ust. 1, 2, 3 Ustawy z dnia 27.VI.1997 r. o bibliotekach oraz zmienia treść art. 29 ust. 4 wymienionej ustawy.

- MKiDN zachowuje prawo do określania w drodze rozporządzenia, wymagań kwalifikacyjnych wobec pracowników tworzących zawodową grupę bibliotekarzy t.j. bibliotekarz młodszy, bibliotekarz starszy, kustosz dyplomowany, st. kustosz dyplomowany oraz wobec specjalistów innych zawodów zatrudnianych w bibliotekach.

c) Wobec pozostałych instytucji kultury wymienionych w utrzymanym art. 2 dotychczasowej ustawy t.j.

- teatrów, oper, operetek, filharmonii, orkiestr, instytucji filmowych, domów kultury, ognisk artystycznych, galerii sztuki, ośrodków badań i dokumentacji w różnych dziedzinach kultury,

- oraz wymienionych w Art. 1 pkt. 8 projektu noweli: zespołów pieśni i tańca, zespołów chóralnych oraz jednostek prowadzących zawodowo działalność estradową i rozrywkową, MKiDN zrezygnował z prawa do określania kwalifikacji osób zarządzających i pracowników powyższych instytucji oraz określenia trybu ich stwierdzania.

d) Zniesienie Art. 6, z jednoczesnym przepisem zawartym w art. 1 pkt. 11 projektu noweli (dotyczącym Art. 15 ust. 1) i utrzymanym w mocy Art. 16 dotychczasowej ustawy, powoduje niekompatybilność przepisów w zakresie konkursowego i pozakonkursowego zatrudniania (powoływania) osób zarządzających instytucjami kultury. Obiektywna ocena kandydatów m.in. przez związki i stowarzyszenia zawodowe nie jest możliwa gdy MKiDN nie określiło norm kwalifikacyjnych.

5) W art. 1 pkt. 12 (dotyczy Art. 15a ust. 1,2,3)

przepisy umożliwiają powierzenie „zarządzania instytucją kultury” (bez zróżnicowania zapisanego w utrzymanym w mocy Art. 10 ust. 2) osobie fizycznej lub prawnej na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych (Ustawa z dnia 29.I.2004 r – Prawo zamówień publicznych). Oznacza to, że umowa zawarta z „zarządcą” musi uwzględnić (obligatoryjnie) „sposób podziału zysku” !!!

3. Proponowane przez MKiDN rozstrzygnięcia uzasadniają zadanie następujących pytań:

- 1) Czy znowelizowana ustawa powinna tworzyć instrumenty realizacji „działalności kulturalnej”, spełniającej wysokie standardy estetyczne, etyczne i artystyczne odpowiadające systemowi wartości i celom kulturalnej polityki państwa ?
- 2) Czy gwarancją skutecznej realizacji powyższych celów powinna być polityka kadrowa preferująca zatrudnienie osób o odpowiednim wykształceniu i wysokich kwalifikacjach zawodowych, których posiadanie warunkuje zajmowanie odpowiednich stanowisk w instytucjach kultury ?

- 3) Czy wielorakość podmiotów uprawnionych do „działalności kulturalnej” oraz ich różnorodność formalno-prawna, organizacyjna i strukturalna nie wymaga szczególnego zainteresowania ‘organizatorów” (w ramach sprawowanego „mecenatu”) w zakresie zachowania ustawowo określonych standardów tej działalności ?
- 4) Czy różne formy finansowania powyższych podmiotów (także ze środków resortowych i budżetowych) nie wymagają ze strony odpowiednich organów kontrolnych okresowych ocen, w dziedzinie racjonalnej gospodarki finansowej i majątkowej podmiotów prowadzących działalność kulturalną, w zakresie m.in. właściwego wydatkowania środków na tę działalność ?

Analiza omawianych przepisów wskazuje, że nie stanowią one spójnej całości, tworzącej legislacyjne warunki do właściwego realizowania ustawowo zdefiniowanej „działalności kulturalnej”.

Nie stanowią ponieważ:

- nie preferują prymatu wykształcenia i kwalifikacji w polityce kadrowej,
- ograniczają stałość zatrudnienia niektórych pracowników instytucji kultury i różnicują ich prawa,
- nie ustanawiają mechanizmów skutecznego przeciwdziałania wypaczaniu kulturotwórczych funkcji „działalności kulturalnej”,
- nie wprowadzają systemów nadzoru i kontroli w zakresie właściwego wykorzystania środków finansowych dysponowanych przez uprawnione organy państwowe i samorządowe,
- nie zapobiegają traktowaniu działalności kulturalnej jako, przede wszystkim, źródła dochodu i zysku,
- nie przedstawiają istotnych dla instytucji i pracowników przepisów formułowanych w obowiązkowych rozporządzeniach wykonawczych.

Między innymi z tych powodów Federacja ZZPKiS i OPZZ opowiedziały się za odrzuceniem nowelizacji przedmiotowej ustawy, w brzmieniu zawartym w projekcie z dnia 1.10.2010 r.